

ЗАКОН

О ДОПУНИ ЗАКОНА О УСТАВНОМ СУДУ

Члан 1.

У Закону о Уставном суду („Службени гласник РС”, бр. 109/07, 99/11, 18/13 - УС и 40/15 - др. закон), у члану 89. став 3. после речи: „постављен” тачка се замењује запетом и додају речи: „с тим што Уставни суд, када је захтев усвојен, одређује у одлуци орган који је обавезан да исплати накнаду материјалне или нематеријалне штете и одређује рок од четири месеца од дана достављања одлуке том органу у коме он добровољно може да плати накнаду штете. Поступак за принудно извршење накнаде материјалне, односно нематеријалне штете може почети тек ако накнада материјалне, односно нематеријалне штете не буде добровољно плаћена у року од четири месеца од дана достављања одлуке.”.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 175. став 3. Устава Републике Србије према којој се уређење Уставног суда и поступак пред Уставном судом и правно дејство његових одлука, уређују законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА И ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уставом је зајемчено право на уставну жалбу: „Уставна жалба се може изјавити против појединачних аката или радњи државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства за њихову заштиту.” (члан 170. Устава).

Право на уставну жалбу остварује се пред Уставним судом. Закон о Уставном суду подробније нормира поступак о уставној жалби: процесне радње странака и Уставног суда и врсте и дејство одлука Уставног суда у поступку о уставној жалби. Подносилац уставне жалбе има право, поред осталог, да у поднеску којим подноси уставну жалбу постави захтев за накнаду материјалне или нематеријалне штете која је настала повредом права због кога подноси уставну жалбу (члан 85. став 1). Закон уређује садржину одлуке којим Уставни суд усваја уставну жалбу: „Када Уставни суд утврди да је оспореним појединачним актом или радњом повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, може поништити појединачни акт, забранити даље вршење радње или одредити предузимање друге мере или радње којом се отклањају штетне последице утврђене повреде или ускраћивања зајемчених права и слобода и одредити начин правичног задовољења подносиоца” (члан 89. став 2). Одлука о захтеву за накнаду материјалне или нематеријалне штете директно зависи од одлуке Уставног суда о самој уставној жалби и уноси се у ту одлуку. Ако се уставна жалба усвоји, Уставни суд одлучује и о захтеву за накнаду штете (члан 89. став 3. Закона о Уставном суду). Ако уставна жалба не буде усвојена, Уставни суд не решава о захтеву за накнаду материјалне или нематеријалне штете.

Из изложеног следи да је захтев за накнаду материјалне и нематеријалне штете секундаран и супсидијеран, да је у поступку по уставној жалби он акцесорне (зависне) природе. Посреди је облигационо-правни захтев који се састоји од давања новчаног износа и који је по својој природи сасвим друкчије од главног захтева који се поставља у уставној жалби. Доследно томе, одлука Уставног суда којом се одређује накнада материјалне или нематеријалне штете по својој природи представља одлуку Уставног суда о једном облигационом захтеву која се по својим особеностима не разликује од одлука „редовних” судова о облигационим захтевима за накнаду материјалне или нематеријалне штете. Подносилац уставне жалбе је поверилац, а орган који је обавезан да исплати накнаду материјалне или нематеријалне штете има положај који одговара положају дужника. Њега одређује Уставни суд и то не мора бити исти орган или ималац јавног овлашћења који је повредио уставом зајемчено право.

Даље следи, да се накнада штете чији је правни основ одлука Уставног суда којом се уставна жалба усваја, извршава у поступку који је предвиђен Законом о извршењу и обезбеђењу. Међутим, до примене Закона о извршењу и обезбеђењу, када је реч о захтевима којима се одређује неко давање или

чињење - што накнада штете јесте – долази тек када истекне рок у коме је обавезано лице (извршни дужник) могло добровољно да испуни своју обавезу. Ово начело, представља гарант да се на миран начин, без активирања суда, реше односи између повериоца и дужника и они се не излажу извршном судском поступку и додатним трошковима.

Одсуство рока у коме орган који је обавезан да исплати накнаду материјалне или нематеријалне штете може добровољно да плати материјалну или нематеријалну штету која је проистекла из усвајања уставне жалбе представља правну празнину у Закону о Уставном суду. Тај рок (од четири месеца) установљава се овим законом (члан 1) и правна празнина уклања.

III. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

IV. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се закон донесе по хитном поступку како би се спречило наступање штетних последица по рад државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења.

**ПРЕГЛЕД ОДРЕДБЕ
ЗАКОНА О УСТАВНОМ СУДУ КОЈА СЕ ДОПУЊУЈЕ**

Члан 89.

Одлуком се уставна жалба усваја или одбија као неоснована.

Када Уставни суд утврди да је оспореним појединачним актом или радњом повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, може поништити појединачни акт, забранити даље вршење радње или одредити предузимање друге мере или радње којом се отклањају штетне последице утврђене повреде или ускраћивања зајемчених права и слобода и одредити начин правичног задовољења подносиоца.

Одлуком којом се усваја уставна жалба Уставни суд ће одлучити и о захтеву подносиоца уставне жалбе за накнаду материјалне, односно нематеријалне штете, када је такав захтев постављен-, С ТИМ ШТО УСТАВНИ СУД, КАДА ЈЕ ЗАХТЕВ УСВОЈЕН, ОДРЕЂУЈЕ У ОДЛУЦИ ОРГАН КОЈИ ЈЕ ОБАВЕЗАН ДА ИСПЛАТИ НАКНАДУ МАТЕРИЈАЛНЕ ИЛИ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ И ОДРЕЂУЈЕ РОК ОД ЧЕТИРИ МЕСЕЦА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА ОДЛУКЕ ТОМ ОРГАНУ У КОМЕ ОН ДОБРОВОЉНО МОЖЕ ДА ПЛАТИ НАКНАДУ ШТЕТЕ. ПОСТУПАК ЗА ПРИНУДНО ИЗВРШЕЊЕ НАКНАДЕ МАТЕРИЈАЛНЕ, ОДНОСНО НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ МОЖЕ ПОЧЕТИ ТЕК АКО НАКНАДА МАТЕРИЈАЛНЕ, ОДНОСНО НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ШТЕТЕ НЕ БУДЕ ДОБРОВОЉНО ПЛАЋЕНА У РОКУ ОД ЧЕТИРИ МЕСЕЦА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА ОДЛУКЕ.

Одлука Уставног суда којом је уважена уставна жалба има правно дејство од дана достављања учесницима у поступку.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство правде

2. Назив прописа

Предлог закона о допуни Закона о Уставном суду

Draft Law on Amendment to the Law on the Constitutional Court

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Наслов VII. – Правосуђе, слободе и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума,

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

- /

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

- /

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

- /

5. Ако не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве).

Не постоје одговарајући прописи са којима је потребно обезбедити усклађеност.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

- /

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

- /

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Није било учешћа консултаната у поступку припреме Нацрта закона о допунама Закона о Уставном суду, имајући у виду да се ради о допуни једног члана закона која је малог обима.